

מלחמה - אתחלתא דגאולה

(מגילה יז ע"ב)

עמוד א'

וישו תשפ"ה 024

תיקון כלי מלחמה

כתיב (שמואל ב כב, לה) מִלְמַד יְדֵי לְמִלְחָמָה וְנַחְתָּה קִשְׁת־נְחוּשָׁה זְרוּעֵי: וכן קרוב לכך נאמר בתהלים (יה, לה) מִלְמַד יְדֵי לְמִלְחָמָה וְנַחְתָּה קִשְׁת־נְחוּשָׁה זְרוּעֵי:^א

מִלְמַד יְדֵי לְמִלְחָמָה – דוד נלחם כשם שהוא ית"ש נלחם

ופירש הר"י קרא"ש שם וז"ל, כאדם המלמד את חבירו להלחם, ואומר לו אל תצא לקראת פלוני להלחם, אלא הסר לך מאחריו והכהו. כביכול כך למד הקב"ה את דוד להלחם בפלשתים, דכתיב (שם ה, כב - כה) וַיִּסְפוּ עוֹד פְּלִשְׁתִּים לְעֵלוֹת וּגְוֹ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּה' וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲלֶה הַסֵּב אֶל-אֲחֵרֵיהֶם וּבֹאתָ לָהֶם מִמּוֹל בְּכַאֲמִים: וַיְהִי כַשְׂמֻעָה אֶת-קוֹל צְעָדָה בְּרֹאשֵׁי הַבְּכָאִים אִז תִּחְרָץ וּגְוֹ וַיַּעַשׂ דָּוִד כִּן כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ ה' וַיִּךְ אֶת-פְּלִשְׁתִּים, עַכ"ל. וביאור דבריו הם כך; מכיוון שדוד המלך היה כל כולו בטל אליו ית"ש, לכך חכמת הבורא נגלת לו - איך עליו להילחם עם אויביו. בבחינת 'מה הוא אף אתה', כשם שהקב"ה נלחם - כך דוד המלך באותו אופן נלחם. כלומר לא רק שהיה לו סעייתא דשמיא להצליח במלחמה, אלא אף 'צורת המלחמה' הייתה כביכול מעיין מלחמתו של הקב"ה.

וכן כתב הרד"ק (תהלים יח, לה) וז"ל, מִלְמַד יְדֵי לְמִלְחָמָה. כשהייתי מצליח במלחמה לא הייתי מתהלל בגבורתי, אלא שהוא היה מלמד ומרגיל יְדֵי לְמִלְחָמָה. וְנַחְתָּה קִשְׁת־נְחוּשָׁה זְרוּעֵי. כל כך למד יְדֵי עד שיפילו קשת נחושה מאויבי, והיתה נשברת בזרועותי, עכ"ל. והביאור בדבריו הוא כנ"ל, שהקב"ה היה מלמד את ידיו ומרגיל את ידיו דוד למלחמה. וא"כ בעומק אין זה מלחמת דוד כפשוטו, אלא מעין בחינת 'ה' ילחם לכם', 'ה' איש מלחמה' - מלחמתו של הקב"ה.

יְדֵי – דוד נלחם עם עצם מהותו

עוד מובא ברלב"ג (שמואל ב כג, ז) וז"ל, הנה הש"י מפני השגחתו בי למד יְדֵי לְמִלְחָמָה, עד שכבר הוריד יתר קשת חזקה מאוד אל המקום שמשם תהיה יריית החצים כל אחד מזרעותי. והנה אמר זה, כי בעת שהלך להלחם עם גלית לא רצה לקחת כלי המלחמה כי לא נסה, עכ"ל. והיינו כי דרך בנ"א להילחם עם 'כלי' מלחמה, אולם דוד לא נלחם עם כלום, זולת עם ידיו, יד. וכנודע דוד גימטרייה יד, והיינו שאינו נלחם עם כח חיצוני לו, אלא עם ידו בלבד - עם עצם מהותו.

נגלה כבר אצל דוד - לא־ישא גוי אל־גוי חרב

ואמרו חז"ל (שוחר טוב תהלים יח, לג) וז"ל, מִלְמַד יְדֵי לְמִלְחָמָה וְנַחְתָּה קִשְׁת־נְחוּשָׁה זְרוּעֵי. ללמדך שהיה דוד נוטל קשת נחושה וכופפה, עכ"ל. והביאור בדברי המדרש הוא כך; שבכחו של דוד לבטל את כלי המלחמה. מעין דלעת"ל שנאמר (ישעיהו ב, ד) וְכַתְּתוּ חַרְבוֹתֵם לְאֵתִים וְחַנִּיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמוֹרוֹת לֹא־ישא גוי אל־גוי חרב וְלֹא־יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה. מעין כך נגלה כבר השתא אצל דוד שאף שהיה מלחמה, אולם הוא לא לחם בה ע"י כלים.

ומכחו של דוד מתנוצץ מ"ש (שבת סג). לא יצא האיש לא בסייף ולא בקשת, ולא בתריס, ולא באלה, ולא ברומח, ואם יצא - חייב חטאת. רבי אליעזר אומר: תכשיטין הן לו. כלומר שלא נדרש כלל לכלי המלחמה.

^א עין חומת אנך (שמואל ב כב) וז"ל, וידבר דוד לה' את דברי השירה הזאת וכו'. יש שינויים הרבה בשירה זו מתהלים מזמור י"ח לכאן הגם דשירה אחת היה. דיש מדרגת נבואה ומדרגת רוח הקודש. ודוד המלך ע"ה זכה לשתי המדרגות לנבואה ורוח הקודש. וכשהיה לו מדרגת נבואה או ישיר את השירה הזו בסגנון זה דלפי מדרגת נבואה מלתו על לשונו באופן זה. וכשהיה לו מדרגת רוח הקודש שר לו נאמר בתהלים בשקל זמרת הארש. ומזה באו השינויים, עכ"ל.